

УДК 378.14**НАУКОВО-МЕТОДИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ НА ШЛЯХУ ВІД
СТУДЕНТА ДО ПРОФЕСОРА**

Дубінін Є. О., д.т.н, професор, dubinin-rmn@ukr.net

Абрамов Д. В., д.т.н, професор, tmirm@ukr.net

Полянський О. С., д.т.н., професор, khadi.pas@gmail.com

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Дідюк Н. О., старший викладач, khadi.pas@gmail.com

Харківський національний університет радіоелектроніки

Наукова діяльність є ключовим компонентом академічного середовища, і вона відіграє значущу роль у розвитку науки та освіти. Для України в умовах, що склалися, дуже важливо зберігати науковий потенціал та сприяти його підвищенню. Одним з напрямків такого розвитку є підготовка висококваліфікованих наукових кадрів. Відомо, що шлях від студента до професора є формуючим процесом, де особистість не лише набуває необхідних навичок, але й відкриває для себе безмежні можливості наукових досліджень.

Система підготовки науково-педагогічних кадрів є більш ефективною, якщо вона є наскрізною, тобто коли на усіх рівнях у здобувача є можливість приймати участь у процесі здійснення наукових досліджень. На початковому етапі наукової діяльності здобувачі кваліфікаційного рівня бакалавр отримують можливість брати участь у різноманітних наукових проектах та дослідженнях в процесі освоєння такої дисципліни як «Основи наукових досліджень» та в процесі співпраці з керівником при написанні кваліфікаційної роботи бакалавра. Також студенти мають змогу брати участь у Міжнародних, Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт, олімпіадах за фахом. Розвивати аналітичні та дослідницькі навички, приймати участь як у теоретичних, так і у експериментальних дослідженнях, здобувачі мають можливість вже при навчанні в магістратурі. Цьому сприяє наявність у освітніх програмах магістрів таких освітніх компонентів як «Комплексні системи випробувань автомобілів», «Науково-дослідне стажування» та виконання кваліфікаційної роботи магістра. Це дозволяє здобувачу отримати кваліфікацію магістра-дослідника. Після завершення навчання в університеті випускники, які вибирають шлях вдосконалення своїх дослідницьких компетенцій, вступають в аспірантуру або займаються

науковою діяльністю в інших наукових установах. У цей період особа займається самостійним глибоким аналізом обраної наукової теми, теоретичними та практичними дослідженнями, використовуючи сучасні методи та засоби, з метою вирішення важливого науково-практичного завдання, яке є актуальним на даний момент. Після захисту дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора філософії, особа стає сформованим науковцем, який зазвичай через деякий час отримує звання доцента. В кар'єрі особи настає важкий момент вибору – зупинитися у своєму подальшому зростанні у якості науковця та присвятити більшу частину своїх зусиль навчальному процесу, або спрямувати зусилля на отримання наукового ступеня доктора наук. На цей вибір впливатиме ряд факторів, серед яких амбіціозність самої особи, система стимулів з боку держави в цілому, а також атмосфера та наявність наукових шкіл в науково-педагогічному колективі, в якому вона працює.

На кафедрі Технології машинобудування і ремонту машин ХНАДУ процес підготовки висококваліфікованих наукових кадрів вдосконалюється протягом багатьох років під керівництвом доктора технічних наук, заслуженого діяча науки і техніки, професора Подригало М.А. Так, з восьми професорів, докторів наук кафедри – шестеро є колишніми студентами автомобільного факультету ХНАДУ. Завдяки налагодженій взаємодії на кафедрі студенти мають змогу долучатися до наукових досліджень колективу, вивчаючи відповідні дисципліни з елементами наукових здобутків, отриманих співробітниками кафедри. Наприклад, у лекційних матеріалах дисципліни «Комплексні системи випробувань автомобілів» використовуються результати наукових досліджень професора Молодана А.О. щодо визначення поточної ефективної потужності двигуна автомобіля в умовах експлуатації.

Кар'єра науковця також пов'язана із постійним вдосконаленням та освітою. Участь у конференціях, ознайомлення з науковими публікаціями та співпраця з експертами у галузі дозволяють залишатися в курсі новітніх досягнень. Тож велику роль у становленні майбутніх науковців відіграє їхня активна участь у семінарах та конференціях. Так, на кафедрі вже кілька років поспіль проводиться Всеукраїнський науково-практичний семінар «Підвищення якості продукції машинобудівних та ремонтних підприємств». До участі у семінарі традиційно проявляють значний інтерес як представники ВНЗ, машинобудівних підприємств міста Харкова, так і науковці та

виробники з інших областей України. Спільні дослідження, обмін ідеями та колективна робота сприяють не лише вирішенню складних наукових завдань, а й підвищують якість наукових досягнень. Разом зі своїми керівниками, у семінарі приймають участь здобувачі, які презентують свої наукові напрацювання.

Захист дисертаційної роботи на здобуття наукового ступеня доктора наук відкриває шлях для отримання звання професора. Професорський етап в діяльності науковця характеризується тим, що в рівному ступені приділяється увага як науковій, так і викладацькій діяльності. Професори кафедри технології машинобудування і ремонту машин мають значний науковий досвід, багаточисленні опубліковані тези доповідей на наукових конференціях, статті як у фахових вітчизняних наукових виданнях, так і в виданнях, що входять до наукометричних баз WoS, Scopus, монографії з результатами своїх досліджень. Залучення студентів до наукової роботи відбувається також під час виконання науковцями кафедри науково-дослідних робіт, які здійснюються як на замовлення держави, так і суб'єктів господарської діяльності. Професорський склад кафедри відіграє ключову роль у створенні особливої атмосфери, яка сприяє фаховому росту науковців, а також передає свої знання та досвід новому поколінню. Щороку кафедра здійснює прийом до аспірантури та підготовку кадрів для університету та інших ЗВО України.

Загалом, наукова діяльність на шляху від студента до професора – це захопливий і водночас відповідальний шлях, який сприяє розвитку не лише особистості вченого, а й вносить вагомий внесок у світову науку та освіту. Цей шлях вимагає терпіння, цілеспрямованості та віри у власні сили, проте відкриває безмежні можливості для вдосконалення та досягнення нових вершин у науковій сфері.